

ΣΥΜΕΩΝ ΜΑΓΙΣΤΡΟΥ

ΚΑΙ ΛΟΓΟΘΕΤΟΥ ΤΟΥ ΔΡΟΜΟΥ

ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ.

SYMEONIS MAGISTRI

ET LOGOTHETÆ CURSUS

EPISTOLÆ.

(Apud Allatum, in Diatriba *de Symeonibus.*)

I.

Ut scite qui scripsit, et prorsus fortunate, in eum qui ante stabat, jaculum jecit: et qui vulnus accepit, si sensu non careat, gaudebit potius animumque voluptate explebit, suaviloquentiae melle definitus: similisque fuerat oratio quodammodo torquibus, pondere quidem gravibus, sed materia aureis; qui artificii summa venustate oculos adeo delectent, ut molestio, quæ ex pondere advenit, sub pretiosæ materiæ et artificii pulchritudine recondita, sensum effugiat.

II. Nicetæ Smyrnensi metropolitæ.

Venere ad nos litteræ amicissimi mihi, et in omnibus pretiosissimi animi verum exemplum atque imago. Sic enim per eas et mores probissimos et æquitatem (illam nempe tuam) expressebras, ut eumdem ipsum Nicetam meum oculis mihi viderer aspicere, ut est, astantem, et quam mollia atque suavia colloquia mecum conferentem. Et erat omnino necesse, animo ita compositum et expeditum ab omnibus, pari ratione et lingua esse instruetum, ne nimium absens eos contristares, quos tuis sermonibus hilaritate afficias; sed veluti præsens temetipsum amicis exhibeas. Sed utinam per pulchræ ejusmodi imaginis rursus exemplar intueri fas esset, ut non eo solum modo, quod appetet, ad multum tempus, sed te vere etiam concupito perfruamur.

III. Eadem.

Per pulchram hanc et gratiosissimam epistolam, et quia quispiam nuncupaverit Musarum artificio-sissime fabrefactum opus, vere sapientissime et philosophiæ addictissime sacerdos, accipiens gavisus sum, ita me juvet veritas, et lubentiis delibutus, genio meo benefeci, ipsumque scriptoris animum conjeci, quantæ ille mansuetudinis, quantæ modestiæ et quantæ probitatis indicia præ se ferat. Licet enim oratio videatur aspera, erga eum nempe

A

'Ἄς εὔτερος; δὲ γράψας, καὶ λίγην ἐπιτυχῶς κατὰ τοῦ προκειμένου ἀρῆκε τὸ βέλος, καὶ δὲ τὴν πληγὴν δεξάμενος, εἰ τις αἰσθητις, θιστήσεται μᾶλλον, καὶ ἡδονὴν ἔχει, τῷ μέλιτι τῆς ἡδυεπίστας εὐφρανθεῖς. Καὶ ἔσικε πως δὲ λογος κλιθῇ τινι, βρετεὶ μὲν τὴν ἀλκήν, χρυσῷ δὲ τὴν ὄλην, καὶ πολλῷ τῷ μάλλον τῆς τέχνης τὴν ὅψιν θέλγοντι· ὡς κλέπτεσθαι, καὶ δικληθύνειν τὴν ἀπὸ τοῦ βάρους ἀχθιδόνα, τῷ τιμῷ τῆς ὄλης καὶ τῷ περικελλεῖ τῆς τέχνης ἐγκρυπτομένην.

A'.

B'. Νικήτᾳ μητροπολίτῃ Σμύρνης.

Γράμματα ἡμῖν ἦκεν, ἐναργῆς εἰκὼν τῆς πάντα ἔμοι τιμίας καὶ φιλάττης Ψυχῆς. Οὕτω γάρ ἐνέφηντες δι' αὐτῶν ἥθη τε τὰ χρηστότατα, καὶ ἐπιείκειαν, ἐκείνην δὴ που τὴν σίνην, ὥστε αὐτοχρηματικὸν ἀδόκουν τὸν ἔμον Νικήταν, ἐστάντει τε, ὥσπερ ἔχει, καὶ ὄμιλος, μάλα μελιχρῶς καὶ ἡδέως. Καὶ ἔδει πάντως τὸν οὕτως ἔχοντα Ψυχῆς, καὶ ἐπέρχεστον τοὺς πολλοὺς ὃντα, οὕτως ἔχειν καὶ γλώττης, ἵνα μὴ σφόδρα λυπῆς ἀφιεστάμενος, οὓς εὐφρανθίνεις, ἀλλ' αὐτὸς σεαυτὸν ὡς παρόντα τοὺς φιλοῦστι, παρέχεις. Πλὴν ἀλλὰ γένοιτο τῆς καλῆς ταύτης εἰκόνος καὶ τὸ πρωτότυπον ἑταῖρος ίδειν, ἵνα μὴ τῷ δοκοῦντι μόνον ἐπιπολὺ, ἀλλὰ καὶ τῷ ὃντι τοῦ ποθουμένου κατατρυφῶμεν.

C. Γ'. Τῷ αὐτῷ.

Tῇ καλῇ ταύτῃ καὶ χάριεστάτῃ τῶν ἐπιστολῶν ἐντυχῶν, καὶ ἦν ἄν τις καλέσειν ἔργον τι Μουσῶν τὸ φιλοτεχνόνατον, τοφώτατε τῷ ὃντι καὶ φιλοτοφώτατε ἱερέων, ἥσθιν, μάζ τὴν ἀλιθείαν, καὶ ἡδονῆς ἔσχον μεστὴν τὴν Ψυχήν, αὐτῆς τε τῆς τοῦ γράψαντος ἑστοχασμην Ψυχῆς, διητος μὲν ἡμερότηνος, διητος δὲ τῆς ἐπιείκειας, ὥστης δὲ τῆς χρηστότητος τὰ σύμβολα διαφαίνει. Εἰ γάρ καὶ τραχεῖς οἱ λόγοι δοκοῦσι λαθεῖστα δέου δὴ καὶ γεγόνασιν, ἀλλὰ τοὺς καλῶς αὐτῶν

γενομένοις οὐκ ἀδηλον ἔξουσι τὸ ἡδὺ, καὶ ὅτι φ δὴ τῷ μέλιτι τῆς ψυχῆς συγκεκριμένοι πεφύκαται· καὶ μοι δοκεῖν, ὃ τοῖς σκέμμασιν ἔκείνους βαλλόμενος τοῖς καλοῖς, οὐχ ὑδρεσι βάλλεσθαι μᾶλλον, ἢ ῥόδοις πάττεσθαι δόξει. Ἐπεὶ δὲ τὸ ῥόδον ἔχει μὲν τινας ἀκάνθας συνεξανθούσας, ἀλλ' οὐ παρὰ τοῦτο τοῖς φιλοκάλοις ἀηδέες, ἀλλὰ καὶ σφόδρα προσφιλέες καὶ ἐπίχαρι· καὶ τὸ γλυκὺ τοῦτο ξύλον τὸ Ἰνδικὸν (κιννάμωμον αὐτὸν καλοῦσιν) ἔχει μέντοι καὶ δάκιον ἀπὸ τῆς φύσεως, ἀλλ' ἐντεῦθεν μᾶλλον ὑπονίζει, καὶ διεγείρει τὴν ὄρεξιν· καὶ αὐτὸν δὲ τὸν "Ἐρωτά φασι τοῖς βέλεσι χάρειν, καὶ οὐκ ἐκτὸς ποιεῖσθαι τῆς ὁδύνης τὴν ἡδονήν," Ὁπως δὲ καὶ τὰ ἐκ τῆς τέχνης ἄνθη καθωράεις τὴν ἐπιστολήν! οἷα μὲν γάρ ἡ τῶν ὀνομάτων καλλιέπεια καὶ φυιέρύτης! οἷα δὲ ἡ τῆς συνθέσεως ἀρμονία! τὸ δὲ τῶν σκωμάτων εὔστοχον καὶ δάκνον μετὰ τοῦ ἡδοντα· ἡ δὲ τῶν Γραφικῶν χρήσεων εὔκαιρία, καὶ ἡ ἐν ἀπεστίν ἐπιπρέπουσα φυσική τις εὔροια καὶ χάρις, οἷον ὀπώρας τις κατὰ τὴν ὥραν γλυκερὰν λιβάδον καὶ μελιχράν ἀποστάζουσα. Καὶ τί τ' ἀρρότας ἀναμετρήσασθαι με δοκεῖ, κατὰ τὸν εἰπόντα. Πάντως δὲ ἔδει τὸν οὖτος εὐπρεπῆ τὸν βίον, οὕτως εἶναι καὶ τὸν λόγον ἐπιτερπῆ, ἵνα μὴ Βασιλεύῃ μόνον ἀνδρῶν, ἀλλὰ καὶ κατὰ βίου παντὸς, καὶ κατὰ λόγου κέκτηται τὴν νικῶσαν.

Δ'. Τῷ Λαοδίκειας.

Ἐδεξάμην τὴν καλὴν ἐκείνην, καὶ ἡδίστην ἐπιστολήν, ἐναργῆ τῷ ὅντι γαρακτῆρα τῆς ἀγαθῆς σωκαὶ γλυκείας ψυχῆς. Καὶ γάρ φέρων αὐτῇ ἐνέθηκες ἦδες τε σῶφρον, καὶ ἡμερότητα, καὶ μελιχράν πνεῦμα, καὶ τὴν ἀπὸ τῶν χειλέων ῥέουσαν ἡδονήν. Καὶ μοι ἐδόκεις, δι' αὐτῆς δριλετήν, ὕσπερ ἔθους ἔχεις μάλιστα κοσμίως, παραμιγνύων κόσμῳ τὰς χάριτας. Οἶος σὺ ταῦτα κιριῶν ἔξαίσιος, καὶ κέντρον τι φίλιας ἀπόρρητον ταῖς ψυχαῖς ἐντίνει. Ωστε ὑπότε τὴν ἐπιστολὴν ἀνεγένωσκον, Πόσον ἔλεγον δύνασθαι πλέον τὰς σῶφροντας χάριτας, ἡπερ τὰς μὴ οὖτις ἔχούστας! καὶ τι μάγχη πεποιηκέναι τὸν ἴμαντα ἐκεῖνον ἔφασκον, ἐν φιλότητις καὶ ἱμέρος, καὶ τ' ἄλλα τὰ τούτων αἰσχίω, διε τὸν πάνω πρὸς τὰ τοικύτα θάδιον Δία γεγονέναι, θελέσι. Ἀλλ' ἡ ἐπιστολή, πόσων μὲν χρίτων πλειόνων εὗπορος ἦν! πόσω δὲ καὶ σῶφροντα νοῦν πλέον χειρώσασθαι δύναμένη! Ταῦτα τε ἔλεγον, καὶ ἐμπαχάρεζόν σε τῆς γλώττης, οὐχ οὖτος ὕσπερ σὺ τὴν ἡμέτην ῥητορικῶς καὶ εὐτέχνως, ἢν ἐπεὶ μηδὲν ἔγνως ἀφ' ἑαυτῆς ἔχουσαν, ἀπὸ τοῦ κεχρῆσθαι τῷ μεγάλῳ Βασιλεῖ πρὸς λόγους, ἔκρινας ἐπιχειρεῖν, οὗτος δὲ ἀπαξ τὸ φιλοσοφεῖν ἐλόμενος, καὶ λιτότητα, ὡς οὐκ οἶδον ἄλλος τις Βασιλέων, ἡγαπηκὼς, ἀνέχεται καὶ ταῦτης δὴ πάντως τῆς γλώττης, οὐδὲν, μὰ τὸ φίλιον, οὐδὲν κόρψον, οὐδὲ περιττὸν ἔχούσης, ὕσπερ ἔφης. Τὸ θερμουργὸν ἀπέλαθον σκεύος, οὐ χρέας ἔνεκκα μᾶλλον, μὰ τὴν σὴν ἱερὰν κεφαλὴν, ἢ φίλια; ἔμπυρόν τι ταῦτης ὑπέμνημα εἶναι τῷ θερμῷ τῷ σῶν ἐπιθυμιτῇ.

A quem respicit; at qui probe eam delibaverint, næ illi et dulcem degustaverint, et quantum ea cum animi melle commisceatur, animadverterint. Et mihi plane videtur, qui per pulchris dictiis illis impetratur, non injuriis appeti, sed magis rosis inspergi. Quandoquidem etsi rosae una cum flore enatis simul horrent spinis, non propterea coloris studiosis ingrata; imo quam maxime concupita et gratiosa evadunt; et dulce hoc lignum Indicum, cui cinnamomo nomen est, natura quidem sua mordet, sed eo magis ac magis vellicat, et cibi appetitiam excitat. Ipsum etiam Cupidinem tradunt, sagittis gaudere, ei non absque dolore voluptatem impartiri. Quonam non modo et ex arte petiti flores Epistolam decorabant? Qui nominum delectus et splendor? quæ compositionis concinnitas? At dictiorum exactum arte pungensque cum voluptate, et Scripturæ auctoritatum opportunitas, et in omnibus conveniens et naturalis affluentia et gratia, veluti fructus quispiam in tempore, dulcem guttam suavemque instillat. Et quid opus est, me, quæ verbis exprimi nequeunt, oratione persequi, ut ille aiebat? Prorsus addecebat eum, qui sic vita spectabilis est, ita esse et oratione jucundum, ne viris tantum imperitans, sed et inter vitæ instituta varia omnesque orationis modos, palmam haberet.

IV. Laodiceno.

Per pulchram illam et jucundissimam epistolam suscepī, manifestam probi tui et suavis animi effigiem. Namque in ea de tuo apposuisti et morum gravitatem, et tranquillitatem mentis, et melleum spiritum, et, quæ a labiis effluit, voluptatem. Et mihi videbaris per eam sermonem admodum decoré conferre, uti tibi moris est, pulchritudini gratias immiscens, qui in illis misceundis et aculeo amicitiae, oratione exprimi non æque facili, in animos injiciendo præclare eximius es. Adeo ut percurrentis epistolam, Quanto, inquietbam, robore plus prudentis gratiæ, quam quæ ita se non habent, abundant? et magnum quid egisse cingulum illud, asseverabam, in quo et concubitus et amor, et alia hisce obsceniora, ad similia Jovem ipsum propensissimum alliciens. At epistola quot gratiis iisque affluentioribus redundat, quantoque potioribus viribus ad mentem prudentem mancipandam potest et pollet? Hæc ipse dicebam, et beatum te esse ob linguæ præstantiam prædicabam, non æquæ ac tu meam, oratoriis flosculis et dicensi artificio fretus; quæcum cum ipse agnovisses nihil ex se habere, quod et magnus imperator ad dicendum uteretur, laudibus tuis dignam judicasti. Verum et cum semel animum ad philosophandum addixit, tenuitatem, ut ex aliis imperatoribus nemo, amplexus, et hanc quoque linguam utcunque sustinet, nihil, per nostram amicitiam, complum neque supereminens habentem, ne tu dixeris. Vas ad calefaciendum accepi, non ut eo utar; non, per tuum sacrum caput, sed ut amicitiae igneum mihi, calidiorum tuorum studioso, monumentum sit,

V. *Eidem*

Tuæ pietatis tabellas, diligenter percurrentes, cognoscensque te maxime animo angi, quod a nobis responsum ad tuas non habueris, hac tibi ratione valide et veritati ipsi consone respondeamus. Silentii causa non est tuarum rerum oblivio, ut tute opinaris; neque quod eas flocci pendamus, segnior manus redditur ad scribendum; sed rerum publicarum indeprecabilis occupatio et assidua conflictatio, et nosquam de iis cura intermittens, et linguam et manum consistere et commorari cogit, quominus ad tuas respondeamus. Sic est, linguam et manum retinet; animum vero non impedit, quin notorum et amicorum recordemur. Nunquam enim tandem sollicitudo prævaluerit, ut et animo eorum memoriam evellat, quibuscum semel amicitia juncti sumus. Sed hæc quidem in optima animi parte sita est atque intime profundo insita, notaque accuratas habet. Quæ vero singulis diebus occurunt, decenti providentia procurante, continuo ferrunt, nihilum quidein eam laudentia. Addas illud quoque, nonnulla a te scripta, non responce, sed fide magis indiguisse, ut vera apud nos aestimarentur, qualia fuere de procuratoribus, quæ non multum ante tempus in cognitionem venerunt; et ea ipse existimo, quam quæ in Sagra gesta sunt, credibiliora. Habes jam a nobis sufficientem respcionem; vel, si vis, plagæ quæ ab amore illata est, remedium: et oblecta te gaudio, quod non promptum et quod ad manus est, sed tutum opportunumque possideas. Facultas enim est, etiam non amanti, literas scribere; at memoria recolere, et mente retinere, qui amicitia conjunctus non est, nequit. Quod si quandoque tale scripserit, quod necessario responsum exigat, prorsus et scribemus et respondebimus. Interim modo tu preces funde, et Deum supplicationibus exorare non desinas, ut prospere nobis, quæ præ manibus sunt, eveniant.

VI.

Decursis tuæ pietatis litteris, mentem et scopum, qui in illis latebat, capere non potuimus. Namque volens et libens, cum in gremio sententiam abdisses, multis nos ac variis erroribus implicasti, cum non esset, ubi exquisita rei propositæ comprehensione mentem firmaremus. Quod si quæ ipse tibi proposueras nobis occultare, tibierat in animo, finem jam habuere pro tua sententia. Quare vero et in ipso ingressu ea prorsus non texisti silentio, sed litteras cum illis communicasti, quos nolebas habere participes eorum, quæ per illas significabantur. Quod si quæ scripseras omnino manifesta iis esse volebas, ad quos scripsisti, quid tibimet ipsi adversaris, rem peragens nihilo ab ænigmate dissimilem, ut quæ neque velles, ea ipsa velle te deprehendaris? Si itaque prorsus aves, sicuti te velle sat scio, quam volens offusisti scriptis obscuritatem, rejice et tui consilii sententiam aperi. Neque enim quispiam de te dixerit, voluntate qui-

A

E'. Τῷ αὐτῷ.

Tὸ τῆς θεοφιλεῖας σου γράμματον ἐπιμελῶς ἀναγνόντες, καὶ ἀθυκοῦντά σε παρὰ τὸ μὴ ἀντίγραφα δέχεσθαι παρ' ἡμῶν διαγνόντες, ταῦτην ποιούμεθα τὴν ἀπολογίαν ὑγιῶς ἔχουσαν, καὶ σφόδρα τῇ ἀληθείᾳ συνάδουσαν. Οὐ λίθη τῶν σῶν αἰτίᾳ τῆς τιμωρίας, ὡς αὐτὸς ἔδοξας, οὐδὲ τὸ περὶ ἐλάχιστου ταῦτα ποιεῖσθαι, ὁρθυμοτέραν ἔχομεν τὴν χειραπόδην τὴν γραφὴν ἀλλ' ἡ τῶν δημοσίων ἀπαρατητος ἀσχολία, καὶ τὸ διηγεκῶς ἡμας ἀπειλήθει: τὴν περὶ ταῦτα φροντίδι, τοῦτο καὶ γλῶτταν εἴργει καὶ χειραπόδην τὰ παρ' ὑμῶν ἀμείβεσθαι γράμματα. Πλὴν ἀλλὰ γλῶτταν μὲν καὶ γειρατεῖαν δικαλύει, ψυχὴν δὲ κύλαμδος ἀπειργει τοῦ μεμνήσθαι τὸν ἐγνωσμένιν. Μὴ γὰρ οὕτως ισχύσεις ποτε δι' αἰῶνος φροντίδας, ὡς καὶ ψυχῆς ἐκβαλεῖν τὴν μνήμην τῶν παρ' ἡμῶν ἀπαρατητησθαι κριθέντων· ἀλλ' ἡ μὲν ἐν καλλίστῳ τῆς ψυχῆς λεῖται καὶ ἐνδοτέτω βαθέως ἐνσημανθεῖσα, καὶ ἀνρίθμητες τείχους τύπους ἔχουσα· τὰ δὲ καθ' ἡμέραν ἐμπίπτοντα τῆς προστηκόσης τογχάνοντα προνοίας φέρεται ἀενιάως, μηδὲν αὐτῇ παραβλάπτοντα. "Ἄλλως τε δὲ καὶ ἔνικ τῶν παρὰ σου γράφεντων, οὗ τοτοῦτον ἀπολογίας, οὗτον ἐδεῖτο πίστεως, καὶ τοῦ ἀληθῆ παρ' ἡμῖν δεῖξαι, οἷα τὰ περὶ διοικητῶν οὐ πρὸ πολλοῦ γνωρισθέντα. ὅν γε δὴ καὶ ἔτυχον, καὶ πιστά μοι ἔδοξε ταῦτα μᾶλλον τῶν ἐπὶ Σάχρας. "Εγειρις ὄρκουσσαν παρ' ἡμῶν ἀπολογίαν, ἡ θεραπείαν τῆς κατὰ πόθου πληρῆς. καὶ χατρε, οὐτὶ μὴ τὸ ῥάστον καὶ πρόχειρον, ἀλλὰ τὸ ἀσφαλὲς καὶ καίριον ἔχεις. Γράφειν μὲν γὰρ ἔνι καὶ μὴ φιλοῦντι, μεμνήσθαι δὲ καὶ κατὰ νοῦν ἔχειν, τὸ μὴ φιλίως ἔχον, ἀδύνατον. Εἰ δὲ καὶ τοιούτον τὸ ποτε γράψης, οἷον ἀναγκαῖως ἀπαιτοῦν τὴν ἀπολογίαν, καὶ γράψουμεν πάντως καὶ ἀπολογησόμεθα. Μόνον αὐτὸς εὔχον, καὶ ταῖς πρὸς τὸ θετον δεήσεσιν εὑδοῦντας ἡμῖν τὰ ἐν χερσὶ, μὴ ἀμέλει.

C'.

Τοῖς τῆς σῆς θεοφιλείας γράμμασιν ἐντυχόντες, τοῦ ἐν οὕτοις ἀποκεχρυμμένου σκοποῦ ἐφιέσθαι οὐκ ἡδυνήθησαν, ἀταχεῖς γὰρ ἔκουσί τὴν διάνοιαν συγκαλύχας, εἰς πολλὰς ἡμᾶς καὶ διαφόρους περιπλανᾶσθαι πεποιηκας, μὴ ἔχοντας δπῃ στῶμαν τῇ ἀκριβεῖ καταλήψει τοῦ προκειμένου. Εἰ μὲν οὖν ἡδούλου μὴ νοτιθῆναι τὰ τοῦ σκοποῦ, πεπλήρωται σοι τὰ κατὰ γνώμην. Τί δὲ μὴ τὴν ἀρχὴν τελείως ἀμεσωμησας, ἀλλ' ἐκείνωνες γράμματων, οὓς οὐκ ἡδούλου κοινωνοὺς ἔξειν, καὶ τῶν δι' αὐτῶν δηλουμένων; Εἰ ἀπερ ἔγραψας δῆλα πάντως βούλει γενέσθαι τοῖς πρὸς οὓς ἔγραψας, τὸ αὐτὸς σεαυτῷ ἐλέγχη διαμαχόμενος, πράγμα τι ποιῶν, παρ' οὐδὲν αἰνίγματος διαλέπτον, καὶ ἀπεράντη δῆλοις, ἐν ταυτῷ μὴ θέλων φαινόμενος; Εἰ οὖν δῆλως βούλει, δισπερ οὖδα καὶ βούλει, περίεις ἦν ἐκῶν κατέχεις τῶν γεγραμμένων ἀσάφειαν, καὶ καλλιρρώς ἡμῖν δῆλους τὰ τοῦ σκοποῦ. Οὐ γὰρ ἂν τις ἐπὶ σοὶ λέξειν, βούλεσθαι μὲν, μὴ δύνασθαι δὲ, καὶ ἀτομωτέραν ἔχειν τὴν

γλῶτταν τῆς διανοίας, ὃς νοῆσαι τε ἀγαθὸς εῖ, καὶ τέλειον τὴς ἐπιστολῆς ἔγραψας, ἀποδυσπετῶν, καὶ τὰ μέγιστα ἀθυμῶν, ὥσπερ ὅπο τούτου κωλυόμενος, τοῦ μὴ τῆς ἡμῶν ἀπολαύειν καὶ θέας καὶ δημιλίας· καὶ τόδε παρὰ σοὶ κείται· σοῦ γάρ βουλομένου καὶ ἡμῶν ἐθελόντων, τίς ἐσθ' ὁ κωλύων; ζητοῦμεν μάθετεν. Πλὴν ἀλλὰ καὶ ἄπων, μὴ παύσῃ μεμνημένος ἡμῶν, καὶ τὸ Θεον ἡμῖν τε καὶ τῷ λαῷ διὰ παντὸς ἐλεούμενος.

Z'. Κωισταντίνῳ τῷ Ρωμαϊῳ.

Γράμματά μοι ἦκε παρὰ τῆς φίλης ἐμοὶ καὶ χειρὸς καὶ γλώττης. Γράμματα φίλας, ὃσης ἡδονῆς ἀποστάζοντα. Ἐγὼ δὲ ἡχθόμην διπλῆ, φίλᾳ πάσῃ^B μικροψύχως ἐπαράμενος καὶ μεμφάμενος, οὐ τῷ στερετοθατι μόνον τοῦ φιλουμένου, ἀλλὰ καὶ τῷ παραξηλῶσαι πλέον, καὶ δεινῶς ὑποκνισθῆναι, καὶ παθετινὴν φυγὴν, ἐφ' οὓς ἐτέρους μὲν ἔωρων γράμματων ἀπολαύοντας σῶν, ἐμὲ ὥσπερ ἡμελημένον τὸν παρὰ σοὶ Ὁρέστη ποτὲ Πυλάδην εἶναι οἰδύμενον. Ἀλλὰ νῦν ἐπέχω τὸ χρέος, ἐπιστολὴν δεξάμενος, μικρὰν μὲν, καλὴν δέ οὖδ' οὔσον εἰπεῖν, κοινούς τρεῖς, ἀλλὰ μυρίας ἔχουσαν τὰς ἐν αὐτῇ χάριτας. Χατρε τοιγαροῦν, καὶ γράφε, καὶ τοις τοιούτοις ἡδίστοις γράμμασι παραμυθοῦ ψυχὴν, πόθῳ τῷ περὶ σὲ κάμνουσαν· ὡς ἡμετές γε τὰ σὰ ἀξίως ἐπαινοῦμεν μηδαμῶς, φιλοῦμεν δέ.

H'. Τῷ Δασδίκειᾳ.

Ἐγκαλοῦμει οὖν, ἐφ' οὓς οὐκ ἔστι μοι ἀπολογήσασθαι ρήφδιον, οὐχ ὡς ἀποροῦντι ἀπολογίας, ἀλλὰ ὡς ἀποροῦντι σχολῆς. Πλὴν τὸ μὲν σιωπὴν ἐγκαλεῖσθω μοι· μετέχει γάρ ἀληθείας, καλὸν μηδὲ συγγνώμης ἀμοιρῆ· τὸ δὲ μὴ φιλεῖν, μηδέ ποτε, ή καὶ τὸ μὴ κατ' ἀνθρώπου λαγκέσθαι πρότερον· καλὸν οὐ λόγοι μὴ φέρωνται πρὸς τοὺς φίλους. Ἐγὼ γάρ ὅπως ἔχω φίλας πρὸς σὲ, καὶ αὐτὸς οἰδάς, δις γε τοῦτο τέως διμολογεῖς, οὐτε παρόντα φίλῳ. Ἐπειδὲ τοῦτο, μηδὲ τῷ ἐπιθέσθαι ή ἔφεσις, παντὸς χηρεύουσα τοῦ παρακαλοῦντος. Ἀλλὰ σὺ δυσπαρατητος πρὸς τὴν σιωπὴν, πικρῶς ἡμῖν αὐτὴν καὶ βροέως προτείνων, ήν οὐχ ἐκόντες, πόθεν; ἀλλὰ καὶ λίγιν ἀκοντες φέρομεν πρὸς τοὺς φίλους. Γράψε τοινυν αὐτὸς, καὶ παραμυθοῦ, καὶ κατὰ τοῦτο μᾶλλον, ὡς παρὰ γνώμην τι πάσχοντας, ἐφ' οὓς φιλετινούτες, κεκωλύμεθα πρὸς τὸ λέγειν· ὥσπερ εἴ τις ἀλγῶν αὐτὸς τοῦτο ἐπετράπη τὸ σιωπῆν, καὶ μὴ λέγειν τὴν ἀλγηδόνα.

αἴτιος αἱρετος ac si quis male se habens dolensque, ipsum hoc deponat, sed mutos corde premat dolores.

E'. Τῷ αὐτῷ.

Μετὰ τὴν ἐντεῦθεν, ὡς μὴ ὥφελεν, ἐκδημίαν σου, οὐ διὰ γλώττης, οὐ διὰ γράμματων, οὐδὲ διεισηπερ τῆς ἐμοὶ φίλης ἀκηκόστες ψυχῆς, οὕτω διακείμεθα,

A dem valere, sed viribus destitui et linguam possidere cogitatione imbecilliorem, qui et intelligere maxime possis, et intellectu concepta verbis exprimere apprime peridoneus es. Ac quod in fine epistolæ scripseras fastidiens, et tete animi maximopere angens, quasi ab hoc impedireris, ne et aspectu nostro et colloquio fruereris, hoc in tua quoque manu est. Nam si tibi in animo est, et nos non abnuimus, quis fuerit impedimento? Hoc perquirentibus indica. Quidquid tandem sit, ethinc absens, nostri vivam perpetuo memoriam teneto, Numen nobis et populo continuo propitians.

VII. Constantino Romano.

Redditæ sunt mihi litteræ ab amica mihi et manu et lingua; litteræ amicitiae maximis voluptatibus cumulatæ. Ego vero ægre tuli dupliciter, amicitiae universæ, quasi pusilli animi essem, imprecans, et eam accusans, et quo te amato spoliarer, et, quod magis est, invidentiæ quodam motu acrique prurigine concitus, animo deficerer, cum aliis tuas litteras reddi cernerem, me vero, qui aliquando apud te Orestem Pylades esse existimabar, negligum contemptui haberi. At nunc vere debitum mihi tribuitur, dum accipio epistolam, parvam illam quidem, sed adeo pulchram, ut sermone exprimi nequeat; et non tribus, sed innumeris Gratiis refertam. Valeas igitur scribasque, et ejusmodi minutissimis epistolis ex tuo amore animum laborantem recrees. Sic nos tua digne laudamus equidem nunquam, sed plane amanus.

VIII. Laodicensi.

Accusor nunc, pro quibus non ita facilis responsio est: non quod responsione destituor, sed quod otium non suppetit. Attamen silentium mihi imperatur: namque id a veritate alienum non est, licet venia excusationis non careat: amor vero erga amicos, nunquam mihi denegetur, aut uti homines non ratiocinari, etsi sermones ad amicos non deferantur. Ego etenim qua tecum amicitia devincior, tute ipse jam bene nosti, qui nec inficias is, praesentem te amaria me. Id si ita se habet, alteri quoque fidem adhibebis, multo magis absentem. Praesentis siquidem abunde satis cupidinem solabitur et aspectus ipse et sermones et colloquia: at absentis immaniter desiderium invadit, cum nulla leniat consolatio. Tu vero adversum silentium inexorabilis, illud nobis amare equidem graviterque inculcas, quod non sponte; unde enim id contigerit? sed quam maxime invitî erga amicos facimus. Scribe itaque tu, et recrea; ideoque potissimum, quod præter sententiam patiamur, dum, cum liceat amare, dicendi facultate privamur; hoc illi silentii lege imponantur, ne in sermone

IX. Eidem.

Post tūum ex his partibus, qui nunquam contigisset! discessum, neque per sermones, neque per litteras quidpiam chari mihi animi audiens, ita

afficiar, ut qui scissionem ac separationem violenter factam tolerant. At tu, qui hoc optime calles, quomodo sustinuisti per tantum tempus nos absque illa consolatione deserere? Siquidem ergo nostri tibi curæ est: et certe est modis omnibus, qui pars et membrum unius animi es: quam celerrime scribilo, et animum consolare, cui ipse id idem es, quod ille, absque dubio, corpori.

Αῶσπερ ἀνάγκη τοὺς τομὴν βιαίων καὶ διαρρήξιν ὑποστάντας. Ἀλλὰ σὺ δὲ ταῦτα εἰδὼς, πῶς ἡνέτχου τὸν τοσοῦτον γρόνον ἀπαρακλύτους καταλιπεῖς; Εἴ τι οὖν ἡμῶν μέλει: τοι, μέλει δὲ παντως μέλος ὄντι καὶ μέρος τῆς μιᾶς ψυχῆς, γράψου τὸ τάχος καὶ παραμύθησαι ψυχὴν, ἵνα τούτος αὐτὸς εἴ, ὅπερ ἀτεχνῶς ἐκεῖνη τῷ σώματι.

ΣΥΜΕΩΝ ΜΑΓΙΣΤΡΟΥ

ΚΑΙ ΛΟΓΟΘΕΤΟΥ

ΕΠΙΤΟΜΗ ΚΑΝΟΝΩΝ

SYMEONIS MAGISTRI ET LOGOTHETÆ

EPITOME CANONUM

(Ex Christoph. Justelli *Bibliotheca Juris canonici veteris*, tom. II, p. 710. — In Symeonis epitome quatuor priora concilia oecumenica, Nicænum, Constantinopolitanum, Ephesinum et Chalcedonense, primum locum obtinent; sequuntur particulares sen topicæ synodi, eo ordine: Ancyra, Sardicensis, Neocæsariensis, Gangrensis, Antiochena et Laodicensis, quibus etiam addidit canones apostolicos, sed et Africano XCIV, et Trullenses, et tres epistolas canonicas Basili.

Sanctorum apostolorum.

B

Τῶν ἀποστόλων.

1. Duo aut tres episcopi ordinant episcopum.

α'. Δύο δὲ τρεῖς ἐπίσκοποι χειροτονοῦσιν ἐπίσκοπον.

β'. Εἴς δὲ, πρεσβύτερον καὶ διάκονον.

γ'. Ιερεὺς δὲ γάλχ, δὲ μέλι, δὲ σίκερα, δὲ ζῶα, δὲ σπεριαὶ τῷ θυσιαστηρίῳ προσάγων, πλὴν χιδρῶν καὶ σταφυλῆς [σταφυλῶν] καὶ ἔλασιου, καὶ κηροῦ, καὶ θυμιάματος, καθαίρεσθω.

δ'. Αἱ διπλαῖς οἵκοι πεμπέσθωσαν, ἀπαρχὴ τῷ ἐπισκόπῳ ἢ τοῖς πρεσβύτεροις, ἃς οἱ πρῶτοι τοῖς ἑτῆς διανέμοιεν.

ε'. Τὴν βοηθὸν ιερεὺς ἐκδάλλων ἀφορίζεσθω, μὴ εἰσάγων δὲ, καθαίρεσθω.

Ϛ'. Κοσμικὰς φροντίδας δεγόμενος ιερεὺς, ἀνιερος.

ζ'. Καθαίρειτο' δὲ τελῶν μετὰ τοῦδε τῶν πάτηχ.

η'. Ιερεὺς μὴ μεταλλαγμένων λεγέτω τὸ αἴτιον, ἀφορίζεσθω δὲ μὴ λέγων. Ὕποπτον γάρ πεποίηκε τὸν προσάγοντα.

θ'. Ἀφορίσεις τὸν τῇ εὐχῇ, καὶ τε μεταλήψει μὴ παραμένοντα.

ι'. Ο συνευχόμενος ἀκοινωνήσῃ, δὲ καθηρημένῳ, αὐτοκατάκριτος.

κ'. Ο δεξάμενος τὸν ἄλλοθεν ἄδειτον, ἀδειτότερος.

λ'. Ο τὸν ἀφορισμὸν ψευτάμενος ἀδεινότερος.

ιγ'. Θρόνον οὐκ ἐκπηδήσεις ἐκ θρόνου, εἰ

2. Unus vero presbyterum, vel diaconum.

3. Sacerdos lac, aut mel, aut siceram, aut animalia, aut legumina offerens ad altare, præterquam novas spicas et uvas et oleum, et thymiana, deponatur.

4. Fructus domum mittantur, primitiae episcopo aut presbyteris, quos primi sequentibus distribuant.

5. Conjugem sacerdos si ejiciat, excommunicetur: si vero non introducat, gradu dejiciatur.

6. Sæculares curas suscipiens sacerdos, sacerdotio privetur.

7. Qui cum Judæis Pascha celebrat, deponitur.

8. Sacerdos non communicans dicat causam; quod si non dixerit, excommunicetur: suspectum enim reddit offerentem.

9. Excommunicabis eum qui in oratione et communione non perseverat.

10. Qui orat cum excommunicato aut gradu dejecto, suapte sententia condemnatur.

11. Qui aliunde ejectum suscepit, magis ipse ejiciendus est.

12. Qui excommunicationem mentitur, ideo maxime rejiciendus est.

13. Sedem ex sede non invades, nisi qui ibi de-